

ПРИЕМСТВЕНОСТ В ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА МЕЖДУ ДГ И

ПЪРВИ КЛАС НА НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

Подготовката на децата от ДГ за училище не трябва да се разглежда самостоятелно и изолирано. Приемствеността между ДГ и училището е само един етап от подготовката на децата за училище и се разглежда по отношение на: целта и задачите; учебното съдържание; принципи; методи и похвати на обучение и приложението на определена методика за обучение и възпитание.

Приемствеността трябва да се осъзнава като вътрешна, органическа връзка на физическо, интелектуално, нравствено, емоционално волево развитие на мотивацията между ПУ и НУВ, т.е. вътрешна подготовка на децата от ДГ поформирани на елементарни математически представи и понятия към усвояване на системата от математически знания в първи клас.

Готовността за обучение в училище предполага наличие на интерес към получените знания, развитие на качествата, самостоятелност, активност, инициативност, отговорност при изпълнение на поставените задачи и др.

Приемствеността като закономерност в развитието на детето предполага връзка на това, което е постигнато и това, което е постигнато и това, което ще е необходимо по-нататък за развитието.

Математическите ЗУН, които трябва да владеят децата, които постъпват в училище, трябва да предполагат необходимостта от развитие на уменията да се усвоява по-нататък системата от знания за безкрайния ред на естествените числа и операциите с тях, знания за геометричната пропедевтика, мерки и именувани числа и др.

Приемственост в целите и задачите на обучението

Целите и задачите на учебно-възпитателната работа в ДГ и началното училище по математика непрекъснато се променят. Те се определят и от възрастовите възприемателни възможности на децата и учениците.

П.Николов разделя на две проблема за целеобразуването в ДГ и началното училище:

- за единната система от цели, в съответствие със структурата на многостранно развита личност

- за спираловидността в целеобразуването в двете степени на образователната система.

Основната цел на възпитателния процес в ДГ е формулирана като „изграждане на предпоставки за всестранно развитие на личността, на творческите способности като начален етап в развитието и подготовката на децата за постъпване в училище от 6 годишна възраст.”

Ал.Маджаров доуточнява целта на учебно-възпитателния процес по математика в началните класове по следния начин: „...всеки ученик да получи знания за необходимото интелектуално развитие като условие и умения за:

- количествената определеност на нещата и явленията от действителността, да може да отделя *количеството*, като особено свойство на действителността, да се знае естествените числа, които най-често се прилагат в живота, ...да се формират най-елементарни пространствени представи у децата;

да записва с езика на математиката най-елементарна информация, изказана или написана на естествен език, т.е. да може да съставя най-елементарен математически модел...;

- математическата подготовка да осигури на ученика успешно да усвоява другите учебни предмети, да е надеждна основа за обучение по математика в 4 клас.

Тези цели се постигат с решаването на образователните, възпитателните и развиващи задачи.

Д.К.Димитров определя като първа и висша цел на ПУВ амплификацията на детското развитие. Той обособява система от цели на три равнища- концептуално, личностно и дейностно.

За решаването на системата от цели на ПУВ се определят шест основни групи задачи.

В подготовката на децата от ДГ за учебна дейност по отношение на математическите ЗУН целта е изграждането на способности у тях за ориентиране в математическата страна на реалната действителност.

Задачите по формиране на елементарни математически представи и понятия са:

-Развитие на образното мислене у децата чрез овладяване на обобщени начини за извършване на елементарна математическа дейност;

-Възпитаване на съобразителност, находчивост, гъвкавост на мисленето; самостоятелност, пространствено въображение, усет за ритъм и симетрия;

-Ориентиране в двумерното пространство;

-Изграждане на конкретни понятия за числата до10 и запознаване с цифрите;

-Подготовка на децата за извършване на операции с числа;

-Запознаване с някои белези на фигурите на триъгълник, квадрат, правоъгълник.

Целта на обучение в първи клас е „Чрез специфичните научно-мирогледни и практико-приложни страни на учебното съдържание, интерпретирани съобразно възрастовите особености на децата да стимулира цялостното интелектуално, социално-нравствено и емоционално-волево развитие на ученика и да изгради основата на неговото по-нататъшно обучение и възпитание.”

За постигането на целта трябва да се решат следните задачи:

-Да се усвои от учениците понятието естествено число, редица на естествените числа...умения за количествено и поредно броене;

-Да се усвоят операциите събиране и изваждане в множеството на естествените числа, основните алгоритми за извършване на тези операции и някои техни свойства;

-Да се усвоят основните мерни единици и формиране на умения за правилна и коректна употреба математически термини и понятия и вграждането, им в речниковия фонд на ученика.

Обучението по математика в първи клас и по формиране на елементарни математически представи в ДГ е насочено към изучаване на пространствените форми и количествените отношения в реалната действителност.

В ДГ се поставя основата на сетивното възприемане и на математическото развитие на децата чрез овладяването на система от елементарни математически представи и

понятия. В ПУВ от децата се възприема и количеството като общо свойство на един и няколко предмета, изграждат се представи за изменение на количеството чрез отделяне на предмет/и от група или при обединение на предмет/и с други предмети.

Върху основата на сензорното възприемане на предметите и явленията от заобикалящата действителност в ДГ се осъществява прехода към абстрактно-логическо мислене в началните класове по математика. Реализирането на целите и задачите на обучението по математика в първи клас и в ДГ се осъществяват на конкретно-действена и нагледно-образна основа, като постепенно се преминава към работа в абстрактен план и правене на словесни обобщения и изводи.

Приемственост в методите на обучение

Целесъобразно е приемствеността между ДГ и първи клас по отношение на методите на обучение да се разгледа от определена система. За случая е подходяща класификацията на Ю.Бабански за методите на обучение. Към първа група методи на обучение се отнасят методите за организация и реализация на учебно-възпитателния процес. Тази група включва следните подгрупи:

1. Методи за съобщаване и възприемане на информацията.-беседа, наблюдение, демонстрация, упражнение, моделиране и др.
2. Логически методи.-аналитико-синтетичните методи, индуктивните и дедуктивните методи на обучение.Сравнението като мисловин процес лежи в основата на всеки познавателен акт.Конкретното реализиране този метод намира израз в: обединяване на две множества, отделяне на елементи от множество, подреждане на предмети по големина, нареждане на числата от естествения ред по големина и др.; както и при запознаването на децата от ДГ с геометричните фигури.
3. Изследователски и репродуктивни методи.-обяснението на учителя , упражнението, беседата. С тези методи се усвояват, затвърдяват и обобщават знанията на учениците в първи клас и тези на децата от последната група в ДГ. Трайното усвояване на знанията се постига чрез многократни и разнообразни упражнения.
4. Методи за управление на учебната дейност.-работата с ученика и учебната тетрадка, лабораторната работа и самостоятелната работа, а останалите методи се прилагат само в началните класове.

Работа с учебника и учебните тетрадки.

Учебник по математика в ДГ няма. В учебните тетрадки са поместени различни видове материали. Общи задачи, но с различно съдържание се предлагат в ДГ и в първи клас. Работа в учебните тетрадки може да се предложи при запознаване с ново учебно съдържание, при затвърдяване на вече усвоени знания, при систематизиране и обобщение на знанията и др., а в същото време и в различните структурни компоненти в урока и в знанията.

Самостоятелна работа.

Тя се определя като самостоятелна дейност на децата за постигане на определени цели в урока занятието. Решаването на поставената задача се извършва по самостоятелен път от учениците. Необходимостта от прилагането ѝ в обучението по математика се налага от следните обстоятелства:

-като метод на обучение тя допринася за повишаване на развиващите функции в урока и в занятието;

-чрез самостоятелната работа се активизират учениците в урока;

Самостоятелната работа на учениците по математика в първи клас се осъществява върху основата на изградените умения на децата от ДГ да предвиждат резултатите от работата, която трябва да извършват и когато започват да се развиват уменията им за самоконтрол и самооценка.

Лабораторна работа.

Тя е метод на обучение, който дава възможност на децата в ДГ и на учениците от началните класове самостоятелно да манипулират с раздавателен дидактически материал в обучението по математика. В резултат на което те достигат до изводи и обобщения. Лабораторната работа съдейства за:

-повишаване на интереса към математическото учебно съдържание;

-изграждане на умения и навици да си служат с дидактически материали и измерителни инструменти и уреди.

Приемственост може да търсим между ДГ и първи клас при обучение в броене.